

به نام خداوند عشق

پیشگفتار

خداوند متعال را شکر که توفیق داد بتوانم قسمتی از سخنان گهر بار بهترین انسان دنیای بشریت حضرت محمد مصطفی صلی الله علیه و آله را به نظم درآورم. سخنان حضرت بسیار زیاد و در بعضی کتب که به آنها اشاره شده است از سه هزار و دویست حکمت و خطبه فراتر است. از جمله در کتاب «نهج الفصاحه» گردآوری و ترجمه شده توسط شادروان ابوالقاسم پاینده و دیگر نویسندگان محترم بسیاری از حکمت‌ها و خطبه‌ها بیان و یادآوری شده است. کتاب حاضر گزیده‌ای از حکمت‌های گهربار حضرت رسول عظیم‌الشان اسلام (ص) است که به صورت نظم درآمده است. سعی شده است حکمت‌ها کوتاه‌تر، ساده‌تر و روان‌تر انتخاب و به نظم برگردانده شوند. سخنان گران بار حضرت بعد از قرآن مجید که پیام جاودانه خداوند برای هدایت تمام انسان‌ها و همه دوران‌ها و سعادت ابدی است، درس حکمت، عزت، انسانیت و... برای همه مردمان و در طول تاریخ است. حضرت علی (ع) هم در سخنان خود اشاره فرموده‌اند که هرچه دارد از رسول خدا دارد. خود حضرت رسول می‌فرماید:

«انا مدینه العلم وعلی بابها»

من شهر علمم وعلی دروازه آن است

امید است به سخنان حضرت رسول که دروس انسان‌سازی است و ورود به عالم معنویت و عرفان و انسانیت و راهنمای نیکی‌ها است توجه بیشتری وسیله همگان به ویژه مسلمانان به عمل آید و این گزیده سخنان پربار مورد قبول و عنایت دوستانشان قرار گیرد.

گفتا که «فاتحا» چه داری به یادگار

گفتم کتاب تحفه و هم یادگار من

ولی الله فتحی (فاتح)

سرکشی آفت شجاعت است. تفاخر آفت شرافت است. منت آفت جوانمردی است. خودپسندی آفت جمال است. دروغ آفت سخن است. فراموشی آفت دانش است. سفاهت آفت بردباری است. اسراف آفت بخشش است و هوس آفت دین است.^۱

وہ چه آفت‌ها بُود در کار این دنیای ما
 هر یکی بدتر ز یکدیگر به جان سودای ما
 سرکشی آفت بُود از بهر هر فردی شجاع
 فخر آفت بر شرافت باد ای رعناى ما
 منت ار داری که آفت بر جوانمردی بُود
 خود پسندی آفتی بادا به هر زیبای ما
 هم دروغ آفت بُود از بهر گفتن هان بدان
 آفتی دارد فراموشی ز دانش‌های ما
 هم که نادانی بُود آفت هر آن را بُردبار
 آفت بخشش بُود اسراف ای بینای ما
 هم هوس آفت بُود از بهر دین هشیارباش
 این چنین بادا تو را آفات پر معنای ما

۱. نهج الفصاحه.

اشاره: بعضی از حکمت‌ها قسمتی از حکمت اصلی است و یا به‌نحوی در ارتباط با آن است.

۲

هنگامی شما را دعوت کردند دعوت را بپذیرید.^۱

گر شما دعوت شدید از بهر هر کاری نکوی
از پذیرایی مکن محروم خود را نیک روی
آنکه دعوت می کند یادی ز آن یاراست و بس
احترامی بر تو باد، ای تو زیبا، نیک خوی

۳

آفات دین سه چیز است: دانای بدکار، پیشوای ستمکار، مجتهد نادان^۲

باد آفت‌ها به دین جانا سه تای
آن که می داند ولی بد کار جای
پیشوایی را ستمکاری و راست
مجتهد گر بباد نادان وای وای

۱. ح ۲ نهج الفصاحه.

۲. ح ۳ نهج الفصاحه.

نیک کردار باش و از کار بد پرهیز. میل داری دیگران درباره تو چه بگویند، همان‌طور رفتار کن و از آنچه نمی‌خواهی درباره تو بگویند برکنار باش.^۱

نیک کرداری بکن از کار بد پرهیز کن
میل داری نیک گویند از تو خود آن نیز کن
از سخن گفتن به هر جایی نگهدار آن زبان
گر که خواهی بد نگویندت، مگو از این و آن

آفت دانش، فراموشی است و دانشی که برنا اهل بسیاری تلف می‌شود.^۲

آفتِ دانش فراموشی است هان
هم به نا اهلش نباید داد آن
گر سپاری می‌شود آخر تلف
این چنین نا اهل بادا، نیک دان

۱. ح ۴ نهج الفصاحه.

۲. ح ۵ نهج الفصاحه.

مانند بندگان خدا غذا می‌خوریم و همانند آن‌ها به زمین می‌نشینیم.^۱

همچنان چون بندگان آن خدای
می‌خوریم ما ز، روزیش هر کجای
هم که ما مانند آن‌ها بر زمین
می‌نشینیم ای بسا بی ادعای

اشاره: منظور حضرت این است که ما به سادگی زندگی می‌کنیم و شما هم به سادگی زندگی کنید و فخر فرزشی نکنید.

زندگی باید به زیبایی و زیبا زیستن
همچنان با سادگی نیکو به هر جا زیستن
هر مقامی را که هستی باش اما ساده باش
فخر بر مردم نباید، ساده جانا زیستن
و چه زیبا سادگی بادا به هر وقت و زمان
سادگی در زندگی خوش باد و پویا زیستن

■ آشنایی با نویسنده

ولی الله فتحی با نام هنری (فاتح) در سال ۱۳۲۰ در فرزین از توابع الیگودرز (ازنا) متولد شد. او دانش‌آموخته‌ی هنرستان صنعتی تهران در دوره‌ی متوسطه و دانش‌آموخته‌ی مدرسه عالی ترجمه (دانشگاه علامه) در رشته‌ی زبان و ادبیات ایتالیایی و دارای دکترای افتخاری دانش کاربردی و مهارتی در رشته ادبیات فارسی از پردیس بین‌المللی علوم و فنون فارابی است و به زبان‌های آلمانی، ایتالیایی و انگلیسی آشنایی دارد و در کنار مشاغل متعدد خود در سازمان بنادر و دریانوردی، بنیاد مستضعفان، شرکت بندر بابلسر و سازمان عمران کیش و سازمان منطقه آزاد کیش و شرکت‌های تابعه در پست‌های متعدد اعم از کارشناسی گرفته تا مدیر کلی و مدیرعاملی و نیز عضو شورای برنامه‌ریزی و مشاور در سطوح مدیریت‌های مختلف مؤسسات فوق منشأ خدمات بسیاری بوده و در ایجاد منطقه آزاد کیش و مطالعه و ساخت بنادر کیش، چارک و آفتاب و راه‌اندازی آنها شرکت مؤثر داشته است.

علاوه بر خدمات فوق همواره در امور فرهنگی و هنری به‌ویژه نویسندگی و سرودن اشعار کلاسیک و نیمایی و سپید اشتغال داشته است. نوشته‌های ایشان

■ از همین قلم

۱. شبی با دریا (شعر و نثر)
۲. از کیش تا تهران (نثر)
۳. کتاب عشق (شعر کلاسیک)
۴. کتاب سرخ غزل (شعر کلاسیک)
۵. کتاب سبز غزل (شعر کلاسیک)
۶. کتاب زرد غزل (شعر کلاسیک)
۷. چشم دل می‌گرید (آزاد و نیمایی)
۸. دیگر نواها (آزاد و نیمایی)
۹. ترانه‌های سفید (آزاد و نیمایی)
۱۰. نغمه‌های عاشقی (آزاد و نیمایی)
۱۱. علی علیه‌السلام در خطابه غدیریه و دعای کمیل (نظم)
۱۲. تماس فضایی (نیمی جدی - نیمی شوخی) (نثر)
۱۳. قوم عزیزا...
۱۴. از هر دری سخنی (طنز اجتماعی)
۱۵. بزرگ‌ترین معانی در کوتاه‌ترین کلمات (حکمت‌های حضرت علی علیه‌السلام)
۱۶. حکمت‌های حضرت رضا علیه‌السلام
۱۷. دوبیتی‌ها و رباعیات
۱۸. ساحل فیروزه‌ای (مشترک)
۱۹. از کجا آورده‌ای
۲۰. ترجیح بند فاتح
۲۱. دفاع مقدس به نظم
۲۲. گوناگون (اشعار مختلف)
۲۳. گمشدگان کیش در خلیج فارس (نثر)
۲۴. گلچین (شعر نو)